

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 6	Antal sidor 2
Dokumentägare Elisabeth Skalare Levein Smittskyddssjuksköterska	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr. o.m. 2024-02-12	Giltig t.o.m. 2026-02-11

Vattkoppor (varicellae) och bältros (herpes zoster)

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Tillämpa basala hygienrutiner.

Sjukdom

Vattkoppor och bältros orsakas av samma virus. Efter genomgången vattkoppsjukdom, med eller utan symtom, finns vattkoppsvirus vilande (latent) kvar i nervceller i kroppen. Den vilande infektionen kan senare i livet blossa upp igen och den drabbade får då bältros. En person som aldrig haft vattkoppor har inget vilande vattkoppsvirus i kroppen och kan därför inte få bältros.

Smittvägar

- Vattkoppor sprids som luftburen smitta och genom kontaktsmitta från blåsornas vätskeinhåll.
- Bältros smittas som kontaktsmitta från blåsornas vätskeinhåll.
- Vid en generaliserad (spridd) bältros kan smitta även spridas som luftburen smitta.

Smittsamhet

- Vattkoppor har en inkubationstid på 10–21 dagar. Smittsamheten är mycket stor från en till två dagar innan sjukdomsdebut och så länge det uppstår nya blåsor, cirka en vecka.
- Bältros har låg smittsamhet och kan smitta så länge blåsorna vätskar.
- Generaliserad bältros har hög smittsamhet och kan smitta så länge blåsorna vätskar.

Placering – slutenvård

- Patient med vattkoppor eller generaliserad bältros ska vårdas i isoleringsrum med sluss.
- Patient med bältros ska vårdas på enkelrum med stängd dörr så länge blåsorna vätskar.

Uppmana patienten att desinfektera händerna innan måltid och efter toalettbesök.

Placering – öppenvård

- Patient med vattkoppor eller generaliserad bältros ska hänvisas direkt in på mottagningsrum, i första hand isoleringsrum med sluss. Ska inte vistas i allmänna utrymmen och väntrum.
- Patient med bältros får vistas i väntrum och allmänna utrymmen men bör i möjligaste mån hänvisas direkt in på mottagningsrum.
- Patient med obehandlad bältros i hals- och ansiktsregionen ska hänvisas direkt in på mottagningsrum och bör inte vistas i väntrum eller allmänna utrymmen.
- Patient som haft behandling för bältros i mer än tre dygn kan vistas i väntrum och allmänna utrymmen.

Patienthotellet

- Patient med vattkoppor eller generaliserad bältros ska inte vårdas på Patienthotellet.
- Patient med bältros kan vårdas på Patienthotellet, ska serveras mat på rummet. Får vistas i allmänna lokaler utanför Patienthotellet.

Besökande

Besökare ska informeras om risken för smitta.

Personal

Personal som vårdar patienter med vattkoppor eller bältros ska vara immuna, antingen genomgången vattkoppsjukdom eller vaccination.

Disk

Hanteras som vanlig disk.

Tvätt

Hanteras som vanlig tvätt.

Avfall

Hanteras som vanligt avfall.

Daglig städning

- Kontaktytor – avtorkning med ytdesinfektionsmedel.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Slutstädning vårdrum

- Säng, sängbord och övriga ytor – mikrofiberduk alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Golv och toalett – förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel och vatten.
- Städstativet ska desinfekteras efter användning på rummet.

Tomt rum

Vattkoppor och generaliserande (spridd) bältros:

Rummet ska stå tomt med stängd dörr i en (1) timme efter att patient lämnat rummet innan nästa patient tas in. Städning kan ske under denna timme under förutsättning att personalen som utför städningen är immun eller vaccinerad mot vattkoppor.

[Mer information om vattkoppor på Smittskydd Värmlands webbplats](#)

[Mer information om bältros på Smittskydd Värmlands webbplats](#)

Dokumentet är utarbetat av: Elisabeth Skalare Levein och Anna Skogstam